

Arbeids- og
inkluderingsdepartementet

Høringsnotat

**Forslag til endringer i forskrift om samordning av
alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning med
alderspensjon etter folketrygdloven kapittel 20 og enkelte
andre forskrifter**

25. juni 2024

Høringsfrist: 4. oktober 2024

Saksnummer: 24/2383

1 Innledning

Medlemmer i offentlig tjenstepensjonsordning som er født i 1963 eller senere, har rett til oppsatt alderspensjon for pensjonsopptjening før 2020 dersom samlet tjenestetid i stilling tilknyttet offentlig tjenstepensjonsordning er minst tre år. Det er gitt regler om slik oppsatt alderspensjon i lov om Statens pensjonskasse § 26 h og lov om pensjonsordning for sykepleiere § 11 h. Tilsvarende regler gjelder for ansatte i kommunal sektor og for ansatte i helseforetak. Reglene har sammenheng med innføringen av nye regler for alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning fra 2020.

Den oppsatte alderspensjonen skal samordnes med alderspensjon fra folketrygden. Samordningen innebærer at det fastsettes et samordningsfradrag i tjenstepensjonen. Det er gitt regler om samordningen i samordningsloven § 24 c. Det skjer en foreløpig samordning dersom uttaket av oppsatt alderspensjon skjer før 67 år. Endelig samordning skjer ved fylte 67 år, og det foretas da et samordningsoppgjør. Det skjer ingen samordning med alderspensjon fra folketrygden som er tjent opp fra og med året etter fylte 67 år.

I høringsforslaget foreslås det utfyllende samordningsregler til samordningsloven § 24 c. Det vises til punkt 3 nedenfor. Forslagene er tatt inn i forskrift 28. mai 2020 nr. 1084 om samordning av alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning med alderspensjon etter folketrygdloven kapittel 20. Forslagene gjelder blant annet utfyllende regler om samordningsoppgjøret. Det foreslås også i punkt 3 en tydeliggjøring av overskriftene til samordningsloven § 24 a og § 24 c.

Det foreslås også endringer i forskrift 20. desember 2010 nr. 1711 om vilkår for rett til ytelser etter lov om Statens pensjonskasse og etter enkelte andre lover når det foreligger rett til ytelser etter folketrygdloven. Endringsforslaget er en følge av at oppsatt alderspensjon for pensjonsopptjening før 2020 kan tas ut fra 62 år. Det vises til punkt 4 nedenfor.

Videre foreslås det endring av forskrift 5. september 1978 nr. 4 om reduksjon av enke- eller enkemannspensjon fra en offentlig tjenstepensjonsordning for alders- eller uførepensjon og arbeidsinntekt. Gjennom endringen påpekes det at den oppsatte alderspensjonen ikke inngår i beregningen av begrensningen som er satt for enke- og enkemannspensjon etter lov om Statens pensjonskasse § 35 andre ledd eller tilsvarende pensjon i en annen offentlig tjenstepensjonsordning. Det vises til punkt 5 nedenfor.

2 Bakgrunn

2.1 Innledning

Det ble den 3. mars 2018 inngått en avtale mellom Arbeids- og sosialdepartementet, LO, Unio, YS, Akademikerne, KS og Spekter om tjenstepensjon for ansatte i offentlig sektor. Avtalen innebærer at offentlig tjenstepensjon og AFP for offentlig ansatte legges om til livsvarige påslagsordninger som kommer i tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Endringer i regelverket som følge av avtalen ble fremmet i Prop. 87 L (2018–2019)

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, samordningsloven og enkelte andre lover (ny tjenestepensjon for ansatte i offentlig sektor). Endringene gjaldt blant annet regler om påslagspensjon for pensjonsopptjening fra 2020 for medlemmer født i 1963 eller senere og regler om oppsatt alderspensjon for pensjonsopptjening før 2020 for disse. Nye regler ble vedtatt ved lov 21. juni 2019 nr. 26 på bakgrunn av proposisjonen og Innst. 314 L (2018–2019). For nærmere beskrivelse av reglene om oppsatt alderspensjon for pensjonsopptjening før 2020, vises det særlig til kapittel 11 og punkt 14.4.3 i Prop. 87 L (2018–2019).

De nye reglene trådte i kraft fra 1. januar 2020. De første tilfellene av pensjonsutbetalinger etter de nye reglene gjelder fra 2025 da 1963-kullet blir 62 år.

De nye reglene om påslagspensjon for pensjonsopptjening fra 2020 og oppsatt alderspensjon for pensjonsopptjening før 2020 gjelder ikke etter lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv.

2.2 Oppsatt alderspensjon for pensjonsopptjening før 2020 for medlemmer født i 1963 eller senere

Lov om Statens pensjonskasse § 26 h og lov om pensjonsordning for sykepleiere § 11 h gir reglene om oppsatt alderspensjon for pensjonsopptjening før 2020 for medlemmer født i 1963 eller senere. Bestemmelsene har samme utforming. Bestemmelsen i lov om Statens pensjonskasse lyder slik:

«§ 26 h. Oppsatt pensjon for tjenestetid før 2020

Medlemmer med tjenestetid før 2020 har rett til oppsatt alderspensjon dersom samlet tjenestetid er minst tre år.

Pensjonen beregnes av medlemmets pensjonsgrunnlag 31. desember 2019. Har medlemmet 31. desember 2019 lenger tjenestetid enn 30 år, skal gjennomsnittlig stillingsandel beregnes med utgangspunkt i de 30 årene med høyest stillingsandel.

Den årlige alderspensjonen beregnes slik:

a. Har medlemmet 31. desember 2019 full tjenestetid, eller mer, får medlemmet full alderspensjon. Full tjenestetid er den tjenestetiden medlemmet ville hatt fra den dagen vedkommende ble medlem av Pensjonskassen og fram til aldersgrensen, likevel ikke mer enn 40 år og ikke mindre enn 30 år. Pensjonen skal utgjøre 66 prosent av pensjonsgrunnlaget.

b. Har medlemmet 31. desember 2019 ikke full tjenestetid, skal medlemmet ha en avkortet alderspensjon som utgjør en så stor andel av full pensjon som tjenestetiden 31. desember 2019 utgjør av full tjenestetid.

Forsørger medlemmet barn under 18 år, skal det for hvert barn ytes et barnetillegg på 10 prosent av alderspensjonen etter levealdersjustering. Alderspensjonen med barnetillegg må likevel ikke overstige 90 prosent av

pensjonsgrunnlaget etter levealdersjustering når pensjonen er beregnet etter full tjenestetid. Er pensjonen beregnet etter kortere enn full tjenestetid, skal det foretas en forholdsmessig avkorting. Barnetillegg betales ut den måneden barnet fyller 18 år eller i tilfelle måneden etter barnets død.

Alderspensjonen skal levealdersjusteres ved hjelp av justeringstall fastsatt med utgangspunkt i delingstall fastsatt av Arbeids- og velferdsdirektoratet, jf. folketrygdloven §§ 20-12 og 20-13. Justeringstallet framkommer ved å dividere delingstallene med 13,42. Justeringstallet ved uttak av pensjonen legges til grunn.

Alderspensjonen gis tidligst fra og med måneden etter den måneden melding om uttak blir gitt, likevel tidligst fra og med måneden etter fylte 62 år. Dersom pensjonen ikke er tatt ut innen medlemmet fyller 75 år, utbetales pensjonen fra og med måneden etter fylte 75 år. Det er et vilkår at medlemmet mottar alderspensjon fra folketrygden på uttakstidspunktet. Pensjonen kan ikke tas ut gradert eller stanses. Barnetillegg etter tredje ledd gis tidligst fra måneden etter fylte 65 år.

Alderspensjonen kan kombineres med arbeidsinntekt uten at pensjonen blir avkortet.»

Tjenestetiden avrundes med én desimal, jf. lov om Statens pensjonskasse § 19 tredje ledd og lov om pensjonsordning for sykepleiere § 5 tredje ledd. Bestemmelsen om delt pensjonsgrunnlag ved tidligere nedgang i lønn gjelder også for pensjonsgrunnlaget for oppsatt alderspensjon for pensjonsopptjening før 2020. Før pensjonsuttak skal pensjonsgrunnlaget per 31. desember 2019 reguleres årlig i samsvar med endringene i folketrygdens grunnbeløp, altså i samsvar med den generelle lønnsveksten i samfunnet.

Som det framgår av sjettede ledd i lov om Statens pensjonskasse § 26 h, kan den oppsatte alderspensjonen ikke tas ut gradert. Det er et vilkår at medlemmet mottar alderspensjon fra folketrygden på uttakstidspunktet, men det stilles ikke krav om fullt uttak av alderspensjonen fra folketrygden.

Det framgår av lov om Statens pensjonskasse § 26 l første ledd og lov om pensjonsordning for sykepleiere § 11 l første ledd at den oppsatte alderspensjonen opphører ved utgangen av måneden etter måneden medlemmet døde. Den løper ytterligere en måned dersom avdøde etterlater seg ektefelle.

Etter lov om Statens pensjonskasse § 26 l andre ledd skal det dersom medlemmet etterlater seg ektefelle og medlemmet dør uten at den oppsatte alderspensjonen er begynt å løpe og medlemmet ved dødsfallet heller ikke hadde midlertidig uførepensjon eller uførepensjon, utbetales et beløp svarende til en måneds pensjon, beregnet med et justeringstall lik 1,000. Ettersom det ikke utbetales alderspensjon fra folketrygden etter døds måneden, utbetales bruttopensjonen usamordnet. Tilsvarende bestemmelse gjelder ikke etter lov om pensjonsordning for sykepleiere.

2.3 Samordning av oppsatt alderspensjon for pensjonsopptjening før 2020 med alderspensjon fra folketrygden for medlemmer født i 1963 eller senere

Samordningsloven § 24 c gir regler om samordning av oppsatt alderspensjon for pensjonsopptjening før 2020 med alderspensjon fra folketrygden for medlemmer født i 1963 eller senere. Bestemmelsen lyder slik:

«§ 24 c. Samordning av oppsatt alderspensjon fra tjenestepensjonsordning med alderspensjon fra folketrygden for medlemmer født i 1963 eller senere

- 1. Ved uttak av oppsatt alderspensjon før fylte 67 år skal det gjøres en foreløpig samordning med alderspensjon fra folketrygden. Det fastsettes da en foreløpig samordningsbeholdning med utgangspunkt i pensjonsbeholdningen etter folketrygdloven § 20-4, garantipensjonsbeholdningen etter folketrygdloven § 20-11 og garanti for opptjente rettigheter etter folketrygdloven § 20-20. Er alderspensjonen fra folketrygden tatt ut samtidig som tjenestepensjonen, tas det utgangspunkt i beholdningene på uttakstidspunktet. Er alderspensjonen fra folketrygden tatt ut på et tidligere tidspunkt enn tjenestepensjonen, tas det utgangspunkt i beholdningene som pensjonisten ville hatt rett til dersom pensjonene var tatt ut samtidig. I beholdningene inngår også en forskuttert opptjening basert på 5 ganger folketrygdens grunnbeløp årlig fram til 67 år. Den foreløpige samordningsbeholdningen er 98 prosent av beholdningene. Samordningsfradraget fastsettes ved å dividere den foreløpige samordningsbeholdningen med delingstallet på uttakstidspunktet for tjenestepensjonen. Delingstallet fastsettes etter folketrygdloven § 20-13.*
- 2. Når oppsatt alderspensjon er tatt ut før fylte 67 år, skal det foretas ny samordning fra måneden etter fylte 67 år. Det tas da utgangspunkt i beholdningene etter folketrygdloven §§ 20-4, 20-11 og 20-20 slik de ville ha vært ved uttak ved 67 år. Samordningsbeholdningen er 98 prosent av beholdningene. Samordningsfradraget skal likevel beregnes med delingstallet på uttakstidspunktet for tjenestepensjonen, og det skal tas hensyn til regulering fra uttakstidspunktet fram til 67 år.*
- 3. Ved den nye samordningen ved 67 år skal det foretas et samordningsoppgjør. Samordningsoppgjøret settes lik endring i månedlig utbetaling av oppsatt alderspensjon, multiplisert med antall måneder med mottak av slik alderspensjon. Dersom månedlig pensjon økes, skal det utbetales et engangsbeløp. Dersom månedlig pensjon reduseres, skal det innkreves et engangsbeløp.*
- 4. Ved uttak av oppsatt alderspensjon ved eller etter fylte 67 år tas det utgangspunkt i beholdningene etter folketrygdloven §§ 20-4, 20-11 og 20-20 som pensjonisten ville hatt rett til dersom alderspensjonen fra folketrygden og tjenestepensjonen var tatt ut samtidig, men likevel bare opptjening til og med året pensjonisten fyller 67 år. Samordningsfradraget fastsettes ved å dividere*

samordningsbeholdningen med delingstallet på uttakstidspunktet. Delingstallet fastsettes etter folketrygdloven § 20-13.

5. Det samordnes ikke med alderspensjon fra folketrygden som er opptjent fra og med året etter fylte 67 år. Når opptjeningen i folketrygden for årene til og med det året pensjonisten fyller 67 år senere legges til utbetalt alderspensjon fra folketrygden, skal det foretas en ny samordningsberegning fra samme tidspunkt som folketrygden omregnes, se folketrygdloven § 20-16 og § 20-17.

6. Tillegg til alderspensjon etter folketrygdloven § 20-18 femte ledd skal gå til fradrag i alderspensjon fra tjenstepensjonsordning.

7. Det gis et tillegg til tjenstepensjonen som tilsvarer 2,5 ganger folketrygdens grunnbeløp, dividert med delingstallet på uttakstidspunktet fastsatt etter folketrygdloven § 20-13.

8. Samordningsfradrag etter bestemmelsen her og tillegg etter nr. 7 skal begrenses forholdsmessig hvis pensjonisten ikke har full tjenestetid i tjenstepensjonsordningen.

9. Er alderspensjonen fra folketrygden gradert, skal det ved beregningen av samordningsfradraget legges til grunn en ugradert alderspensjon.

10. Samordningsfradrag etter nr. 1 til nr. 4 skal reguleres etter folketrygdloven § 20-18 andre, fjerde og sjuende ledd. Tillegg etter nr. 7 skal reguleres på samme måte.

11. Departementet kan gi forskrift om gjennomføringen av denne paragrafen.»

§ 24 c nr. 1–3 fastslår altså samordningsberegningen ved uttak av oppsatt alderspensjon før fylte 67 år. Samordningen skjer på bakgrunn av en samordningsbeholdning som fastsettes med utgangspunkt i pensjonsbeholdningen etter folketrygdloven § 20-4, garantipensjonsbeholdningen etter folketrygdloven § 20-11 og garanti for opptjente rettigheter etter folketrygdloven § 20-20. I beholdningene inngår en forskuttert opptjening basert på 5 ganger folketrygdens grunnbeløp årlig fram til 67 år. Den foreløpige samordningsbeholdningen er 98 prosent av beholdningene. Samordningsfradraget fastsettes ved å dividere den foreløpige samordningsbeholdningen med delingstallet på uttakstidspunktet for tjenstepensjonen. Det skal samordnes som om alderspensjonen fra folketrygden tas ut ugradert og fra samme tidspunkt som uttaket av den oppsatte alderspensjonen.

Ved uttak av oppsatt alderspensjon før 67 år, skal årlig pensjon beregnes på nytt fra måneden etter fylte 67 år. Samordningsfradraget fastsettes da på bakgrunn av beholdningene etter folketrygdloven §§ 20-4, 20-11 og 20-20 slik de ville ha vært ved uttak ved 67 år. Samordningsbeholdningen er 98 prosent av beholdningene. Samordningsfradraget beregnes med delingstallet på uttakstidspunktet for tjenstepensjonen, og det skal tas hensyn til regulering fra uttakstidspunktet fram til 67 år. Ved 67 år gjøres et samordningsoppgjør. Samordningsoppgjøret skal korrigere for at utbetalt oppsatt alderspensjon før 67 år har blitt beregnet på bakgrunn av et foreløpig

samordningsfradrag. Dersom forskuttert opptjening overstiger faktisk opptjening, skal det utbetales et engangsbeløp. Dersom forskuttert opptjening er lavere enn faktisk opptjening, skal det kreves inn et engangsbeløp. Engangsbeløpet settes lik endring i månedlig utbetaling av oppsatt alderspensjon etter samordning fra 67 år multiplisert med antall måneder med mottak av en foreløpig samordnet pensjon. Det skal ikke foretas noe samordningsoppgjør dersom medlemmet dør før fylte 67 år.

Som det framgår av § 24 c nr. 4 skal det ved uttak av oppsatt alderspensjon ved eller etter fylte 67 år tas utgangspunkt i beholdningene etter folketrygdloven §§ 20-4, 20-11 og 20-20 som pensjonisten ville hatt rett til dersom alderspensjonen fra folketrygden og tjenstepensjonen var tatt ut samtidig, men likevel bare opptjening til og med året pensjonisten fyller 67 år. Samordningsfradraget fastsettes ved å dividere samordningsbeholdningen med delingstallet på uttakstidspunktet.

Det kan være flere år med inntekt som ikke inngår i folketrygdopptjeningen ved 67 år, men som blir godskrevet på et senere tidspunkt. Det skal da foretas en ny samordningsberegning når opptjeningen i folketrygden for årene til og med året medlemmet fyller 67 år senere legges til utbetalt alderspensjon fra folketrygden, jf. § 24 c nr. 5.

Etter § 24 c nr. 6 skal tillegg til alderspensjon etter folketrygdloven § 20-18 femte ledd gå til fradrag i den oppsatte alderspensjonen fra tjenstepensjonsordningen. Bestemmelsen i folketrygdloven gjelder et minstenivåtillegg som sørger for at utbetalt pensjon minst tilsvarer garantipensjonen.

Etter § 24 c nr. 7 skal det gis et tillegg til oppsatt alderspensjon som tilsvarer 2,5 ganger folketrygdens grunnbeløp, dividert med delingstallet på uttakstidspunktet.

§ 24 c nr. 8 fastslår at samordningsfradraget etter paragrafen og tillegget etter nr. 7 skal begrenses forholdsmessig hvis pensjonisten ikke har full tjenestetid i tjenstepensjonsordningen.

Det er gitt en hjemmel i § 24 c nr. 11 til at departementet kan gi forskrift om gjennomføringen av samordningsloven § 24 c. I Prop. 87 L (2018–2019) er det uttalt at forskriften kan fastsette detaljerte regler for utbetaling og innkreving som følge av samordningsoppgjøret.

2.4 Forholdet mellom oppsatt alderspensjon for pensjonsopptjening før 2020 for medlemmer født i 1963 eller senere og andre pensjonsytelser

Samordningsloven § 24 c gjelder som vist i punkt 2.3 samordning av oppsatt alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning for pensjonsopptjening før 2020 med alderspensjon fra folketrygden for dem som er omfattet av ny offentlig tjenstepensjonsordning. I punktet her vurderes om den oppsatte alderspensjonen er samordningspliktig med andre ytelser enn alderspensjon fra folketrygden.

I Prop. 87 L (2018–2019) er det i punkt 11.5.3 tydeliggjort at den oppsatte alderspensjonen ikke skal samordnes med ytelser som opphører ved 67 år, som uføretrygd og arbeidsavklaringspenger fra folketrygden. Departementet legger til grunn at dette også omfatter midlertidig uførepensjon og uførepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning. Bakgrunnen er at samordningen uansett er uaktuell etter 67 år siden de nevnte ytelsene da opphører. Siden den oppsatte alderspensjonen ikke skal samordnes med ytelser som opphører ved 67 år dersom uttaket av den oppsatte alderspensjonen tas ut etter fylte 67 år, bør ytelsene heller ikke samordnes dersom uttaket skjer før fylte 67 år.

Departementet legger videre opp til at tidligpensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning fra stilling med særaldersgrense ikke skal kunne mottas samtidig med pensjon etter lov om Statens pensjonskasse kapittel 5 a, herunder oppsatt alderspensjon etter § 26 h. Det innebærer at det ikke skal skje noen samordning av ytelsene. Nærmere regler om dette fremmes i et separat høringsforslag som følger opp avtalen om pensjonsregler for personer med særaldersgrense for personer født i 1963 eller senere som ble inngått 25. august 2023.

Den oppsatte alderspensjonen skal heller ikke samordnes med omstillingsstønad fra folketrygden. Dette er fastslått i samordningsloven § 22 nr. 4 andre punktum som følge av Stortingets behandling av Prop. 72 L (2022–2023) *Endringer i lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser og enkelte andre lover (tilpasninger til ny omstillingsstønad fra folketrygden)*. Det vil uansett normalt ikke foreligge rett til omstillingsstønad i slike tilfeller siden uttak av oppsatt alderspensjon fra tjenstepensjonsordningen forutsetter uttak av alderspensjon fra folketrygden, noe som igjen innebærer bortfall av omstillingsstønad fra folketrygden, jf. folketrygdloven § 17-11 første ledd bokstav a.

Når det gjelder forholdet til behovsprøvd bruttoberegnet enke- eller enkemannspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning, er det her i utgangspunktet regler om reduksjon av slik ytelse dersom gjenlevende også har alderspensjon. Reduksjonen gjelder dersom pensjonene overstiger et beløp som svarer til 60 prosent av summen av den gjenlevendes og den avdødes alderspensjoner. Det er svært få som har bruttoberegnet enke- eller enkemannspensjon som er født i 1963 eller senere. Ektefellepensjonen vil dessuten bli konvertert til nettoberegnet enke- eller enkemannspensjon fra fylte 67 år for å unngå samordning med alderspensjon fra folketrygden etter folketrygdloven kapittel 20, jf. lov om Statens pensjonskasse § 34 fjerde ledd og lov om pensjonsordning for sykepleiere § 19 b fjerde ledd. Departementet legger til grunn at 60 prosentbegrensningen ikke inkluderer oppsatt alderspensjon for tjenestetid før 2020 for dem som er født i 1963 eller senere. Når dette uansett ikke vil gjelde fra 67 år som følge av konverteringen av ektefellepensjonen til en nettoppensjon, foreslår departementet at 60-prosentbegrensningen heller ikke bør gjelde dersom uttaket av den oppsatte alderspensjonen skjer før fylte 67 år. Det vises til punkt 5 nedenfor der det foreslås å påpeke dette i forskrift om reduksjon av enke- eller enkemannspensjon fra en offentlig tjenstepensjonsordning for alders- eller uførepensjon og arbeidsinntekt.

Videre framgår det av Prop. 35 L (2023–2024) at påslagspensjon og oppsatt alderspensjon for tjenestetid før 2020 for dem som er født i 1963 eller senere, kan tas ut uavhengig av om man mottar betinget tjenstepensjon eller AFP. Reglene om betinget tjenstepensjon

framgår av lov om Statens pensjonskasse og lov om pensjonsordning for sykepleiere og gis til medlemmer som ikke har rett til privat eller offentlig AFP. Det innebærer at det ikke skal skje noen samordning av den oppsatte alderspensjonen verken med betinget tjenestepensjon eller AFP.

Det skal heller ikke skje noen samordning av oppsatt alderspensjon for pensjonsopptjening før 2020 fra to eller flere tjenestepensjonsordninger etter samordningsloven § 7. Her vil overføringsavtalen som er inngått mellom offentlige tjenestepensjonsordninger innebære at samordningen etter § 7 faller bort. Det skal imidlertid skje en samordning etter samordningsloven § 7 av den oppsatte alderspensjonen og annen samordningspliktig bruttoberegnet alderspensjon, for eksempel alderspensjon fra Pensjonsordning for apotekvirksomhet og bruttoberegnet alderspensjon fra folkevalgtordningen. For slik samordning er departementets foreløpige vurdering at eksisterende regelverk er tilstrekkelig. Det vises i den forbindelse til samordningsloven § 7 og forskrift 20. oktober 2011 nr. 1038 om samordning av alderspensjoner fra tjenestepensjonsordning etter samordningsloven § 7 når en eller flere av alderspensjonene er levealdersjustert.

2.5 Om forholdet til Meld. St. 6 (2023–2024) Et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil

I Meld. St. 6 (2023–2024) *Et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil* ble det foreslått økte aldersgrenser i pensjonssystemet fra og med 1964-kullet. Flertallet på Stortinget støtter en slik heving, jf. Innst. 233 S (2023–2024) fra arbeids- og sosialkomiteen.

Det er et spørsmål om økningen av aldersgrensene i pensjonssystemet som er bestemt skal innføres, også skal gjelde for oppsatt alderspensjon for pensjonsopptjening før 2020 for dem som omfattes av ny offentlig tjenestepensjonsordning. I dag er fylte 67 år et viktig skille for den oppsatte pensjonsytelsen. Det skal da skje en reberegning av pensjonsytelsen dersom uttaket av den oppsatte alderspensjonen skjedde før fylte 67 år, og det skal ved fylte 67 år også gjennomføres et samordningsoppgjør.

Departementet vil komme tilbake til i hvilken grad endringsforslagene i Meld. St. 6 (2023–2024) om økte aldersgrenser i pensjonssystemet skal gjelde for den oppsatte alderspensjonsytelsen fra offentlig tjenestepensjonsordning.

3 Forslag om endring i forskrift om samordning av alderspensjon fra offentlig tjenestepensjonsordning med alderspensjon etter folketrygdloven kapittel 20

3.1 Innledning

Samordningsloven § 24 c nr. 11 gir departementet hjemmel til å gi forskrift om gjennomføringen av samordningsloven § 24 c. Departementet foreslår at de utfyllende

reglene inngår i kapittel 3 i forskrift 28. mai 2020 nr. 1084 om samordning av alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning med alderspensjon etter folketrygdloven kapittel 20. Kapittel 3 er satt av nettopp til slike regler.

I høringsforslaget inngår også enkelte små forskriftstekniske justeringer i kapittel 1 og 2 i forskriften.

3.2 Samordningsbeholdning

Det er i forslaget til § 7 tatt inn utfyllende bestemmelser om samordningsbeholdningen. I bestemmelsen blir begrepet folketrygdbeholdning introdusert, på tilsvarende måte som er gjort for kapittel 2 i § 2. Kapittel 2 gjelder årskull fra og med 1954-kullet som omfattes av samordningsloven § 24 a.

Det fastslås i første ledd at paragrafen gir utfyllende regler til samordningsloven § 24 c nr. 1, nr. 2 og nr. 4 om samordningsbeholdning. I andre ledd står det at pensjonsbeholdningen etter folketrygdloven § 20-4, garantipensjonsbeholdningen etter folketrygdloven § 20-11 og garanti for opptjente rettigheter etter folketrygdloven § 20-20 danner grunnlaget for samordningsbeholdningen, og at summen av de nevnte beholdningene kalles folketrygdbeholdning. Ved uttak av oppsatt alderspensjon før fylte 67 år inngår også en forskuttert opptjening basert på 5 ganger folketrygdens grunnbeløp årlig fram til 67 år i folketrygdbeholdningen. Samordningsbeholdningen er 98 prosent av folketrygdbeholdningen.

Det vises til forslaget i § 7. Nåværende § 7 blir ny § 11.

3.3 Samordningsoppgjør

3.3.1 Årlige samordningsoppgjør som alternativ til samordningsoppgjør ved fylte 67 år

Etter samordningsloven § 24 c nr. 2 skal det foretas en foreløpig samordning fram til 67 år dersom uttaket av oppsatt alderspensjon skjer før fylte 67 år. Det skal da forskutteres folketrygdopptjening i det foreløpige samordningsfradraget. Etter nr. 3 skal det skje et samordningsoppgjør ved 67 år:

«Ved den nye samordningen ved 67 år skal det foretas et samordningsoppgjør. Samordningsoppgjøret settes lik endring i månedlig utbetaling av oppsatt alderspensjon, multiplisert med antall måneder med mottak av slik alderspensjon. Dersom månedlig pensjon økes, skal det utbetales et engangsbeløp. Dersom månedlig pensjon reduseres, skal det innkreves et engangsbeløp.»

Statens pensjonskasse har bedt departementet vurdere om det kan gjennomføres årlige samordningsoppgjør fra uttak og fram til fylte 67 år istedenfor å vente til fylte 67 år. De framhever at årlige oppgjør gjør at beløpet som beregnes til utbetaling eller innkreving blir redusert i forhold til om oppgjøret først skjer ved 67 år. Videre viser de til at årlige oppgjør gjør det enklere å kreve inn eventuelle krav, og samordningsoppgjør som

resulterer i at medlemmet får utbetalt et beløp, vil bli utbetalt raskere enn om oppgjøret først skjer ved 67 år. Ved å håndtere samordningsoppgjøret årlig, vil beløpene som enten skal betales eller innkreves bli beregnet forløpende. Løsningen med årlige samordningsoppgjør vil dessuten dempe effekten som etterbetalingen eller innkrevningen får for skatteoppgjøret.

Bakgrunnen for løsningen med at reberegningen av pensjonen etter § 24 c nr. 2 og samordningsoppgjøret etter § 24 c nr. 3 først skal skje ved 67 år, skyldes en antakelse om at årlig reberegning og årlig samordningsoppgjør er utfordrende for tjenestepensjonsordningene å håndtere. Statens pensjonskasse legger imidlertid vekt på at det uansett skal skje en oppdatering av pensjonene når skatteoppgjøret foreligger, og at årlig reberegning og samordningsoppgjør er håndterbart.

Departementet mener årlig reberegning og årlig samordningsoppgjør kan være en god løsning. Det åpnes derfor opp for at pensjonsleverandørene kan velge årlig reberegning og årlig samordningsoppgjør som alternativ til at reberegningen og samordningsoppgjøret først ved fylte 67 år. Vi ber om høringsinstansenes syn på om årlig reberegning og samordningsoppgjør kan være et godt alternativ og om det i så fall bør være eneste alternativ. Dersom årlig reberegning og samordningsoppgjør skal være eneste alternativ, må samordningsloven § 24 c endres.

Det vises til forslaget i § 8 første ledd.

3.3.2 Nærmere om samordningsoppgjøret

I Prop. 87 L (2018–2019) står det blant annet følgende i punkt 11.5.3 om samordningsoppgjøret:

«Departementet foreslår videre at ved uttak av bruttopensjon før 67 år, skal årlig pensjon beregnes på nytt fra 67 år. Dersom forskuttert opptjening overstiger faktisk opptjening, skal pensjonen settes opp. Dersom forskuttert opptjening er lavere enn faktisk opptjening, skal pensjonen settes ned. Samordningsfradraget ved 67 år skal fastsettes på bakgrunn av den ordinære samordningsbeholdningen, dividert med delingstallet på uttakstidspunktet og hensyntatt regulering fra uttak og fram til 67 år.

Departementet foreslår at det i tillegg skal gjøres et samordningsoppgjør ved 67 år. Samordningsoppgjøret skal korrigere for at utbetalt bruttopensjon før 67 år har blitt beregnet basert på et foreløpig samordningsfradrag. Dersom forskuttert opptjening overstiger faktisk opptjening, skal det utbetales et engangsbeløp. Dersom forskuttert opptjening er lavere enn faktisk opptjening, skal det kreves inn et engangsbeløp. Se eksempel på beregning av bruttopensjon ved uttak 62 år i punkt 14.4.3.

Departementet foreslår at engangsbeløpet settes lik endring i månedlig utbetaling av bruttopensjon etter samordning fra 67 år multiplisert med antall måneder med mottak av en foreløpig samordnet bruttopensjon.»

Samordningsloven § 24 c nr. 2 gir følgende beskrivelse av endringen som skjer ved 67 år:

«Når oppsatt alderspensjon er tatt ut før fylte 67 år, skal det foretas ny samordning fra måneden etter fylte 67 år. Det tas da utgangspunkt i beholdningene etter folketrygdloven §§ 20-4, 20-11 og 20-20 slik de ville ha vært ved uttak ved 67 år. Samordningsbeholdningen er 98 prosent av beholdningene. Samordningsfradraget skal likevel beregnes med delingstallet på uttakstidspunktet for tjenestepensjonen, og det skal tas hensyn til regulering fra uttakstidspunktet fram til 67 år.»

Det fastlås her at det ved 67 år tas utgangspunkt i beholdningene etter folketrygdloven §§ 20-4, 20-11 og 20-20 slik de ville ha vært ved uttak ved 67 år. Det inkluderer regulering av beholdningene tilsvarende endringen av folketrygdens grunnbeløp fram til fylte 67 år. Samordningsfradraget beregnes med delingstallet på uttakstidspunktet for tjenestepensjonen.

Om samordningsoppgjøret framgår følgende av samordningsloven § 24 c nr. 3:

«Ved den nye samordningen ved 67 år skal det foretas et samordningsoppgjør. Samordningsoppgjøret settes lik endring i månedlig utbetaling av oppsatt alderspensjon, multiplisert med antall måneder med mottak av slik alderspensjon. Dersom månedlig pensjon økes, skal det utbetales et engangsbeløp. Dersom månedlig pensjon reduseres, skal det innkreves et engangsbeløp.»

Samordningsoppgjøret innebærer at den reberegnete pensjonen sammenlignes med tidligere utbetalt pensjon slik den var før reberegningen. Den tidligere utbetalte pensjonen er regulert med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst i utbetalingsperioden. Differansen i månedlig pensjon multipliseres med antall måneder i utbetalingsperioden før samordningsoppgjøret. Dersom månedlig pensjon økes som følge av reberegningen ved 67 år, utbetales det et engangsbeløp, og dersom månedlig pensjon reduseres, skal det kreves inn et engangsbeløp.

I forslaget til § 8 andre ledd er det nedfelt en beskrivelse av samordningsoppgjøret etter de retningslinjer som er beskrevet ovenfor.

Det vises til forslaget i § 8 andre ledd.

3.3.3 Samordningsoppgjør og dødsfall før 67 år

Det framgår av Prop. 87 L (2018–2019) punkt 11.5.3 at det ikke skal foretas samordningsoppgjør dersom medlemmet dør før fylte 67 år. I forslaget til § 8 tredje ledd er dette tydeliggjort. Det er her presisert at dersom medlemmet dør før fylte 67 år, skal det ikke gjennomføres ytterligere samordningsoppgjør utover det som allerede er gjort som følge av tidligere årlige samordningsoppgjør, jf. punkt 3.3.1 ovenfor.

Det vises til forslaget i § 8 tredje ledd.

3.4 Endret samordning som følge av ny opptjening i folketrygden

Forslaget til § 9 om endret samordning som følge av ny opptjening i folketrygden er utformet med utgangspunkt i § 4 som gjelder for medlemmer som omfattes av kapittel 2 i forskriften. Forslaget utfyller samordningsloven § 24 c nr. 5 som lyder slik:

«Det samordnes ikke med alderspensjon fra folketrygden som er opptjent fra og med året etter fylte 67 år. Når opptjeningen i folketrygden for årene til og med det året pensjonisten fyller 67 år senere legges til utbetalt alderspensjon fra folketrygden, skal det foretas en ny samordningsberegning fra samme tidspunkt som folketrygden omregnes, se folketrygdloven § 20-16 og § 20-17.»

Det fastslås i § 9 første ledd at i samsvar med samordningsloven § 24 c nr. 5 skal det foretas en ny samordningsberegning fra samme tidspunkt som folketrygden omregnes når opptjeningen i folketrygden for årene til og med det året pensjonisten fyller 67 år senere legges til utbetalt alderspensjon fra folketrygden. Det fastsettes da en samordningsbeholdning som kommer i tillegg til den tidligere samordningsbeholdningen når opptjeningen i folketrygden legges til utbetalt alderspensjon. Det fastslås avslutningsvis i første ledd at paragrafen får anvendelse fra tidspunktet da den oppsatte alderspensjonen reberegnes, enten som følge av årlige samordningsoppgjør eller fra 67 år dersom samordningsoppjøret skjer ved fylte 67 år.

I andre ledd framgår det at samordningsbeholdningen som kommer i tillegg, er 98 prosent av folketrygdbeholdningen som ikke inngår i den tidligere samordningsbeholdningen, men som senere gir utbetaling etter folketrygdloven § 20-17 første til fjerde ledd.

Samordningsbeholdningen som kommer i tillegg, fastsettes ut fra differansen av det folketrygdbeholdningen ville vært på omregningstidspunktet dersom pensjonen fra folketrygden ikke var tatt ut tidligere og den tidligere folketrygdbeholdningen regulert i samsvar med folketrygdloven § 20-18 første ledd fram til omregningstidspunktet.

Etter tredje ledd skal samordningsfradraget fastsettes ved å dividere samordningsbeholdningen etter andre ledd med delingstallet fastsatt etter folketrygdloven § 20-13 på tidspunktet den nye opptjeningen legges til utbetalt alderspensjon i folketrygden.

I fjerde ledd fastslås det at samordningsfradraget skal reguleres etter folketrygdloven § 20-18 andre, fjerde og sjuende ledd.

Siden det uansett ikke skal tas hensyn til folketrygdopptjening som tjenes opp fra og med året etter fylte 67 år, er det ikke foreslått en tilsvarende bestemmelse som i § 6 i kapittel 2 for årskull fra og med 1954-kullet som omfattes av samordningsloven § 24 a. § 6 gir regler om unntak fra samordning ved ny opptjening i folketrygden etter uttak av hel tjenestepensjon.

Det vises til forslaget i § 9.

3.5 Endret samordningsfradrag som følge av endret sivilstand mv.

Forslaget til § 10 om endret samordningsfradrag som følge av endret sivilstand mv. er utformet med utgangspunkt i § 5 som gjelder for medlemmer som omfattes av kapittel 2 i forskriften. Bakgrunnen er at folketrygdloven § 20-17 femte ledd bestemmer at endring i sivilstand mv. som påvirker pensjonen, gjør at pensjonen og eventuell restbeholdning skal omregnes. I § 6-10 i forskrift 22. desember 2009 nr. 1810 om alderspensjon i folketrygden er det gitt regler om omregning av garantipensjon ved endring i sivilstand mv. etter uttak. Det framgår av Navs rundskriv til folketrygdloven kapittel 20 at «mv.» viser til at pensjonssetningene kan endres også i andre tilfeller enn endring av sivilstand, for eksempel at en person får endret sats dersom ektefellen får pensjon.

I forslaget til § 10 første ledd framgår det at dersom endring i sivilstand mv. medfører endret alderspensjon fra folketrygden etter folketrygdloven § 20-17 femte ledd, skal det fastsettes et endret samordningsfradrag.

I andre ledd framgår det at endringen i samordningsfradraget er differansen mellom en samordningsberegning som fra starttidspunktet for samordningsberegningen tar utgangspunkt i henholdsvis forrige sivilstand mv. og endret sivilstand mv.

I tredje ledd framgår det at endringen i samordningsfradraget har samme virkningstidspunkt som endringen i folketrygden.

Det vises til forslaget i § 10.

3.6 Retting av feil, presiseringer og forskriftstekniske endringer

Endringen av § 1 første ledd andre punktum innebærer en presisering av at kapittel 2 gjelder årskull fra og med 1954-kullet som omfattes av samordningsloven § 24 a. Dagens avgrensning til årskullene 1954–1962 blir for snever. Bestemmelsene gjelder også dem som er født i 1963 eller senere som ikke omfattes av reglene om påslagspensjon. Det gjelder for eksempel pensjonsopptjening i Pensjonsordning for apotekvirksomhet. Endringen av første ledd tredje punktum innebærer en presisering av at kapittel 3 gjelder dem som omfattes av samordningsloven § 24 c.

Endringen av kapitteloverskriften til kapittel 2 har samme bakgrunn som endringen i § 1 første ledd andre punktum.

I § 2 første ledd, § 3 første ledd første og tredje punktum, § 4 første ledd og § 6 første ledd endres «§ 24a» til «§ 24 a».

Som følge av forslagene knyttet til kapittel 3 i forskriften, flyttes nåværende § 7 til ny § 11.

Det vises til forslagene i §§ 1, 2, 3, 4, 6 og 11.

Det er antakelig også behov for å endre overskriftene til samordningsloven § 24 a og § 24 c slik at det tydelig framgår der at § 24 c gjelder oppsatt pensjonsrett for pensjonsopptjening før 2020 for dem som omfattes av ny offentlig

tjenestepensjonsordning. De som ikke omfattes av § 24 c og som er født i 1954 eller senere, er omfattet av samordningsloven § 24 a. En mulig ordlyd i overskriften til § 24 a kan for eksempel være slik: «*Samordning av alderspensjon fra tjenestepensjonsordning med alderspensjon etter folketrygdloven kapittel 20 for medlemmer som ikke er omfattet av påslagspensjon mv.*». En mulig ordlyd i overskriften til § 24 c kan for eksempel være slik: «*Samordning av oppsatt alderspensjon fra tjenestepensjonsordning med alderspensjon fra folketrygden for medlemmer født i 1963 eller senere som er omfattet av påslagspensjon mv.*»

Det vises til forslaget til endring av samordningsloven § 24 a og § 24 c.

3.7 Merknader til forskriftsforslaget

Til § 1

Det framgår av *første ledd første punktum* av forskriften gir utfyllende regler om samordning av alderspensjon fra offentlig tjenestepensjonsordning med alderspensjon etter folketrygdloven kapittel 20. Endringen i *andre punktum* innebærer en presisering av at kapittel 2 gjelder årskull fra og med 1954-kullet som omfattes av samordningsloven § 24 a. Bestemmelsen gjelder også dem som er født i 1963 eller senere som ikke omfattes av reglene om påslagspensjon. Endringen av *tredje punktum* innebærer en presisering av at kapittel 3 gjelder dem som omfattes av samordningsloven § 24 c.

Det vises til punkt 3.6.

Til kapitteloversikten til kapittel 2

Endringen av *kapitteloversikten til kapittel 2* presiserer at kapittel 2 gjelder årskull fra og med 1954-kullet som omfattes av samordningsloven § 24 a. Bestemmelsene gjelder også dem som er født i 1963 eller senere som ikke omfattes av reglene om påslagspensjon.

Det vises til punkt 3.6.

Til §§ 2, 3, 4 og 6

I § 2 *første ledd*, § 3 *første og tredje punktum*, § 4 *første ledd* og § 6 *første ledd* endres «§ 24a» til «§ 24 a». Endringen er av forskriftsteknisk karakter.

Det vises til punkt 3.6.

Til § 7

Det fastslås i *første ledd* at paragrafen gir utfyllende regler til samordningsloven § 24 c nr. 1, nr. 2 og nr. 4 om samordningsbeholdning.

I *andre ledd første punktum* framgår det at pensjonsbeholdningen etter folketrygdloven § 20-4, garantipensjonsbeholdningen etter folketrygdloven § 20-11 og garanti for opptjente rettigheter etter folketrygdloven § 20-20 danner grunnlaget for samordningsbeholdningen. I *andre punktum* framgår det at summen av de nevnte beholdningene kalles

folketrygdbeholdning. I *tredje punktum* fastslås det at samordningsbeholdningen er 98 prosent av folketrygdbeholdningen.

Någjeldende § 7 blir ny § 11.

Det vises til punkt 3.2.

Til § 8

Som alternativ til samordningsoppgjør ved 67 år etter samordningsloven § 24 c nr. 3, kan pensjonsleverandøren etter *første ledd* også velge om samordningsoppgjøret skal skje årlig når ny opptjening i folketrygdbeholdningen er fastsatt.

I *andre ledd første punktum* framgår det at i samordningsoppgjøret skal den reberegnete pensjonen sammenlignes med tidligere utbetalt pensjon slik den var før reberegningen. Differansen i månedlig pensjon multipliseres med antall måneder i utbetalingsperioden før samordningsoppgjøret, jf. *andre punktum*. Dersom månedlig pensjon økes som følge av sammenligningen, utbetales det et engangsbeløp, og dersom månedlig pensjon reduseres, innkreves det et engangsbeløp, jf. *tredje punktum*.

I *tredje ledd* framgår det at dersom medlemmet dør før fylte 67 år, gjennomføres ikke ytterligere samordningsoppgjør utover det som allerede har skjedd som følge av årlige samordningsoppgjør etter første ledd.

Det vises til punkt 3.3.

Til § 9

I forslaget til *første ledd første punktum* framgår det at det i samsvar med samordningsloven § 24 c nr. 5 skal foretas en ny samordningsberegning fra samme tidspunkt som folketrygden omregnes når opptjening i folketrygden for årene til og med det året pensjonisten fyller 67 år senere legges til utbetalt alderspensjon fra folketrygden. Det fastsettes da en samordningsbeholdning som kommer i tillegg til den tidligere samordningsbeholdningen når opptjeningen i folketrygden legges til utbetalt alderspensjon, jf. *andre punktum*. Det påpekes i *tredje punktum* ledd at paragrafen får anvendelse fra uttaksalder dersom det skjer årlige samordningsoppgjør før 67 år, jf. § 8 første ledd, og fra 67 år dersom samordningsoppgjøret først skjer ved fylte 67 år.

Samordningsbeholdningen som kommer i tillegg, er etter *andre ledd første punktum* 98 prosent av folketrygdbeholdningen som ikke inngår i den tidligere samordningsbeholdningen, men som senere gir utbetaling etter folketrygdloven § 20-17 første til fjerde ledd. Etter *andre punktum* skal samordningsbeholdningen som kommer i tillegg, fastsettes ut fra differansen av det folketrygdbeholdningen ville vært på omregningstidspunktet dersom pensjonen fra folketrygden ikke var tatt ut tidligere og den tidligere folketrygdbeholdningen regulert i samsvar med folketrygdloven § 20-18 første ledd fram til omregningstidspunktet.

Etter *tredje ledd* skal samordningsfradraget fastsettes ved å dividere samordningsbeholdningen etter andre ledd med delingstallet fastsatt etter folketrygdloven

§ 20-13 på tidspunktet den nye opptjeningen legges til utbetalt alderspensjon i folketrygden.

Samordningsfradraget skal etter *fjerde ledd* reguleres etter folketrygdloven § 20-18 andre, fjerde og sjuende ledd.

Det vises til punkt 3.4.

Til § 10

Dersom endring i sivilstand mv. medfører endret alderspensjon fra folketrygden etter folketrygdloven § 20-17 femte ledd, skal det etter *første ledd* fastsettes et endret samordningsfradrag.

Etter *andre ledd* er endringen i samordningsfradraget lik differansen mellom en samordningsberegning som fra starttidspunktet for samordningsberegningen tar utgangspunkt i henholdsvis forrige sivilstand mv. og endret sivilstand mv.

Etter *tredje ledd* gjelder endringen fra samme virkningstidspunkt som endringen i folketrygden.

Det vises til punkt 3.5.

4 Forslag til endringer i forskrift om vilkår for rett til ytelser etter lov om Statens pensjonskasse og etter enkelte andre lover når det foreligger rett til ytelser etter folketrygdloven

4.1 Gjeldende rett

Etter § 1 i forskrift 20. desember 2010 nr. 1711 om vilkår for rett til ytelser etter lov om Statens pensjonskasse og etter enkelte andre lover når det foreligger rett til ytelser etter folketrygdloven, kommer forskriften blant annet til anvendelse når det foreligger rett til alderspensjon fra tjenestepensjonsordningen som skal samordnes med pensjon fra folketrygden. Det framgår også av bestemmelsen at for alderspensjon kommer forskriften til anvendelse fra fylte 67 år.

Videre framgår det av § 2 at det er et vilkår at medlemmet setter fram krav om de ytelsene som vedkommende har rett til etter folketrygdloven og at det fra fylte 67 år bare kan ytes alderspensjon når vedkommende har alderspensjon fra folketrygden etter minst tilsvarende grad.

Det er behov for å tilpasse forskriften til de nye reglene om oppsatt alderspensjon for pensjonsopptjening før 2020 for medlemmer født i 1963 eller senere der den oppsatte alderspensjonen kan tas ut allerede fra 62 år.

4.2 Departementets forslag

I forslaget til endring av § 1 andre punktum fastslås det at forskriften også for anvendelse fra 62 år ved utbetaling av oppsatt alderspensjon etter lov om Statens pensjonskasse § 26 h eller tilsvarende oppsatt alderspensjon fra annen tjenestepensjonsordning. I forslaget til § 2 første ledd nytt fjerde punktum kreves det at alderspensjonen fra folketrygden er tatt ut helt eller delvis senest samtidig med uttaket av oppsatt alderspensjon etter lov om Statens pensjonskasse § 26 h eller tilsvarende oppsatt alderspensjon fra annen tjenestepensjonsordning.

5 Forslag til endring i forskrift om reduksjon av enke- eller enkemannspensjon fra en offentlig tjenestepensjonsordning for alders- eller uførepensjon og arbeidsinntekt

5.1 Gjeldende rett

Det framgår av lov om Statens pensjonskasse § 35 andre ledd at dersom gjenlevende ektefelle også har alderspensjon, skal pensjonene ikke overstige et beløp som svarer til 60 prosent av summen av den gjenlevendes og den avdødes alderspensjoner. Begrensningen skjer i enke- eller enkemannspensjonen. Tilsvarende regler gjelder også i annet regelverk for offentlig tjenestepensjon.

Forskrift 5. september 1978 nr. 4 om reduksjon av enke- eller enkemannspensjon fra en offentlig tjenestepensjonsordning for alders- eller uførepensjon og arbeidsinntekt utfyller reglene om reduksjon av bruttoberegnet enke- eller enkemannspensjon fra en offentlig tjenestepensjonsordning. § 2 gjelder reduksjon av enke- eller enkemannspensjon for alderspensjon.

5.2 Departementets forslag

Departementet foreslår at det i et nytt fjerde ledd i § 2 blir fastslått at oppsatt alderspensjon etter lov om Statens pensjonskasse § 26 h eller tilsvarende pensjon i annen tjenestepensjonsordning ikke inngår i beregningen av begrensningen som er satt for enke- og enkemannspensjon etter lov om Statens pensjonskasse § 35 andre ledd eller tilsvarende pensjon i annen offentlig tjenestepensjonsordning. Det vises til omtalen i punkt 2.4.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslagene har ingen økonomiske konsekvenser.

Forslagene har små administrative konsekvenser. De knytter seg til forslaget om å kunne velge årlige samordningsoppgjør i stedet for ett samordningsoppgjør ved 67 år. Det vises til punkt 3.3.1 ovenfor.

Forskrift om endring i forskrift om samordning av alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning med alderspensjon etter folketrygdloven kapittel 20

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet x. x 2024 med hjemmel i lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser § 24 a nr. 11 og § 24 c nr. 11

I

I forskrift 28. mai 2020 nr. 1084 om samordning av alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning med alderspensjon etter folketrygdloven kapittel 20 gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd andre og tredje punktum skal lyde:

Kapittel 2 gjelder årskull fra og med *1954-kullet som omfattes av samordningsloven § 24 a*. Kapittel 3 gjelder årskull fra og med *1963-kullet som omfattes av samordningsloven § 24 c*.

Kapitteloverskriften til kapittel 2 skal lyde:

Kapittel 2. Utfyllende regler til samordningsloven § 24 a

I § 2 første ledd, § 3 første og tredje punktum, § 4 første ledd og § 6 første ledd skal «§ 24a» endres til «§ 24 a».

Kapittel 3 skal lyde:

Kapittel 3. Utfyllende regler til samordningsloven § 24 c

§ 7 Samordningsbeholdning

Paragrafen gir utfyllende regler til samordningsloven § 24 c nr. 1, nr. 2 og nr. 4 om samordningsbeholdning.

Pensjonsbeholdningen etter folketrygdloven § 20-4, garantipensjonsbeholdningen etter folketrygdloven § 20-11 og garanti for opptjente rettigheter etter folketrygdloven § 20-20 danner grunnlaget for samordningsbeholdningen. Summen av beholdningene i første punktum kalles folketrygdbeholdning i kapitlet her. Samordningsbeholdningen er 98 prosent av folketrygdbeholdningen.

§ 8 Reberegning av pensjon og samordningsoppgjør

Som alternativ til reberegning av pensjon ved 67 år etter samordningsloven § 24 c nr. 2 og samordningsoppgjør ved 67 år etter samordningsloven § 24 c nr. 3, kan pensjonsleverandøren også velge om reberegningen av pensjonen og samordningsoppjøret skal skje årlig når ny opptjening i folketrygdbeholdningen er fastsatt.

I samordningsoppjøret skal den reberegnete pensjonen sammenlignes med tidligere utbetalt pensjon slik den var før reberegningen. Differansen i månedlig pensjon multipliseres med antall måneder i utbetalingsperioden før samordningsoppjøret. Dersom

månedlig pensjon økes som følge av sammenligningen, utbetales det et engangsbeløp, og dersom månedlig pensjon reduseres, innkreves det et engangsbeløp.

Dersom medlemmet dør før fylte 67 år, skal det ikke gjennomføres samordningsoppgjør utover det som allerede har skjedd som følge av årlige samordningsoppgjør etter første ledd.

§ 9 Endret samordning som følge av ny opptjening i folketrygden

I samsvar med samordningsloven § 24 c nr. 5 skal det skal det foretas en ny samordningsberegning fra samme tidspunkt som folketrygden omregnes når opptjening i folketrygden for årene til og med det året pensjonisten fyller 67 år senere legges til utbetalt alderspensjon fra folketrygden. Det fastsettes da en samordningsbeholdning som kommer i tillegg til den tidligere samordningsbeholdningen. Paragrafen får anvendelse fra uttaksalder dersom det skjer årlige samordningsoppgjør før 67 år etter § 8 første ledd og fra 67 år dersom samordningsoppgjøret først skjer ved fylte 67 år.

Samordningsbeholdningen som kommer i tillegg, er 98 prosent av folketrygdbeholdningen som ikke inngår i den tidligere samordningsbeholdningen, men som senere gir utbetaling etter folketrygdloven § 20-17 første til fjerde ledd. Samordningsbeholdningen som kommer i tillegg, fastsettes ut fra differansen av det folketrygdbeholdningen ville vært på omregningstidspunktet dersom pensjonen fra folketrygden ikke var tatt ut tidligere og den tidligere folketrygdbeholdningen regulert i samsvar med folketrygdloven § 20-18 første ledd fram til omregningstidspunktet.

Samordningsfradraget fastsettes ved å dividere samordningsbeholdningen etter andre ledd med delingstallet fastsatt etter folketrygdloven § 20-13 på tidspunktet den nye opptjeningen legges til utbetalt alderspensjon i folketrygden.

Samordningsfradraget skal reguleres etter folketrygdloven § 20-18 andre, fjerde og sjuende ledd.

§ 10 Endret samordningsfradrag som følge av endret sivilstand mv.

Dersom endring i sivilstand mv. medfører endret alderspensjon fra folketrygden etter folketrygdloven § 20-17 femte ledd, skal det fastsettes et endret samordningsfradrag.

Endringen i samordningsfradraget er differansen mellom en samordningsberegning som fra starttidspunktet for samordningsberegningen tar utgangspunkt i henholdsvis forrige sivilstand mv. og endret sivilstand mv.

Endringen har samme virkningstidspunkt som endringen i folketrygden.

Nåværende § 7 blir ny § 11.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2025.

Forskrift om endring i forskrift om vilkår for rett til ytelser etter lov om Statens pensjonskasse og etter enkelte andre lover når det foreligger rett til ytelser etter folketrygdloven

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet x. x 2024 med hjemmel i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 44 tiende ledd og lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere § 36 tredje ledd.

I

I forskrift 20. desember 2010 nr. 1711 om vilkår for rett til ytelser etter lov om Statens pensjonskasse og etter enkelte andre lover når det foreligger rett til ytelser etter folketrygdloven gjøres følgende endringer:

§ 1 andre punktum skal lyde:

For alderspensjon kommer forskriften til anvendelse fra fylte 67 år, men likevel fra 62 år for oppsatt alderspensjon etter lov om Statens pensjonskasse § 26 h eller tilsvarende oppsatt alderspensjon fra annen tjenestepensjonsordning.

§ 2 første ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

For oppsatt alderspensjon etter lov om Statens pensjonskasse § 26 h eller tilsvarende oppsatt alderspensjon fra annen tjenestepensjonsordning, må alderspensjonen fra folketrygden være tatt ut helt eller delvis senest samtidig med uttaket av oppsatt alderspensjon.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2025.

Forskrift om endring i forskrift om reduksjon av enke- eller enkemannspensjon fra en offentlig tjenstepensjonsordning for alders- eller uførepensjon og arbeidsinntekt

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet x. x 2024 med hjemmel i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 34 femte ledd og lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere § 20 fjerde ledd.

I

I forskrift 5. september 1978 nr. 4 om reduksjon av enke- eller enkemannspensjon fra en offentlig tjenstepensjonsordning for alders- eller uførepensjon og arbeidsinntekt skal § 2 nytt fjerde ledd lyde:

Oppsatt alderspensjon etter lov om Statens pensjonskasse § 26 h eller tilsvarende oppsatt alderspensjon fra annen tjenstepensjonsordning inngår ikke i beregningen av begrensningen av enke- eller enkemannspensjonen etter lov om Statens pensjonskasse § 35 andre ledd eller tilsvarende pensjon fra annen offentlig tjenstepensjonsordning.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2025.

Forslag til lov om endringer i lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser

I

I lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser gjøres følgende endringer:

Overskriften i § 24 a skal lyde:

§ 24 a. Samordning av alderspensjon fra tjenstepensjonsordning med alderspensjon etter folketrygdloven kapittel 20 for medlemmer *som ikke er omfattet av påslagspensjon mv.*

Overskriften i § 24 c skal lyde:

§ 24 c. Samordning av oppsatt alderspensjon fra tjenstepensjonsordning med alderspensjon fra folketrygden for medlemmer født i 1963 eller senere *som er omfattet av påslagspensjon mv.*

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.